

«КЕЛІСІЛДІ»

«Мұғалжар аудандық
білім бөлімі» ММ-нің
әдістемелік кабинет әдіскері
Т.Қ. Нұрмағанбетова

« 08 » 09 2020 ж.

«БЕКТЕМІН»

«Қарлығаш» обексжай-бақшасы»
МККК менгерушісі
К.С. Медеуова

2020 ж.

Вариативтік компонент

«Саналы саусақтар»

Бағдарламаны дайындағандар:
№6 «Гүлдер» ортаңғы тобының
Тәрбиешілері Нұрмағанбетова А.Қ.
Жиеналиева А.Т

Қандыағаш қаласы

«Қарлығаш бөбекжай-балабақшасы»

МКҚК-ның тәриешісі

А.Т.Жиеналиеваның

«Саналы саусақтар»

атты бағдарламасына

Пікір

Мектепке дейінгі ұйымдарда ортаңғы топ балаларының деңгейіне байланысты құрылған бағдарлама «Саналы саусақтар».

Бағдарлама 36 сағаттан құрылған.

Бұл бағдарламада балаларға ерте жастан сурет салудағы түрлі тәсілдерді қолдана отырып,оның жан-жақты дамуына үлес қосамыз.Яғни сурет баланың қиялын дамытуға,қабілеті мен зейінін арттыруға көмектесетін ең керемет әдістердің бірі.

«Қарлығаш»бөбекжай-бақшасы»

әдіскері:

Г.С.Кулжанова

Мақсаты

Ерте жастағы балалардың жалпы интеллектуальды түрде және қолдың ұсақ моторикасын дамыту, дәстүрлі емес әдіспен сурет салу арқылы көркемдік – шығармашылық қабілетін барысында еркін ойлауына, еркін жұмыс жасай білуіне мүмкіндік беру.

Міндеті:

Дәстүрлі емес сурет салу әдістерін ажырату, атау оны практикада пайдалану. Умаждалған қағаз, тығын, істік, жіп т.б көркем материалдармен жұмыс істеу әдістеріне үйрету. Геометриялық пішіндер мен негізгі түстерді ажыратуға үйрету. Ұсақ қол моторикасын дамыту.

Күтілетін нәтиже:

Сурет салудың дәстүрлі емес әдістерін практикада қолдануға, атауға, ажыратуға үйренеді. Дәстүрлі емес көркем материалдармен жұмыс істеу әдістерін меңгереді. Негізгі және қосымша түстер мен геометриялық пішіндерді ажыратады, ұсақ қол моторикасы, шығармашылығы, қиялы, байқампаздығы, ойлауы дамиды. Бейнелеу өнеріне деген сүйіспеншілік пен құрмет сезімі қалыптасады.

Түсінік хат

Бұл бағдарламадағы тақырыптар балалардың тиісті жас ерекшеліктеріне байланысты құрылған. Апталық жүктемесі - 1 сағат. Бағдарламада дәстүрлі емес тәсілмен өздеріне таныс көркемдік материалдарды пайдаланып сурет салуда балалардың саусақ бұлшықеттері дамиды, зейіні тұрақтанады.

Көркемдеуге арналған материалдар, оның ішінде алақанмен, құлақ шұқуға арналған мақталы таяқшамен, саусақпен, таяқпен сурет салуда балалар өз ойларын, сезімдерін қағаз бетіне түсіруіне көмектеседі. Балалардың эстетикалық сезімдері қалыптасып сурет салуға деген құштарлықтары артады. Бастаған істерін аяғына дейін жеткізуге ұмтылады.. Балаларда бір-біріне деген достық қарым-қатынас қалыптасады. Бір-біріне көмектесуге ынталы болуына тәрбиелейді.

Баланың ұсақ моторикасының даму деңгейі - баланың мектепке дайындығының бір көрсеткіші болып табылады. Саусақ моторикасы жоғары деңгейде дамыған бала логикалық түрде ойлай біледі, оның байланыстыра сөйлеу тілі дамыған, есте сақтау қабілеті мен зейіні жоғары деңгейде қалыптасқан болып келеді. Ұсақ қимылдарды орындау арқылы баланың шыдамдылығы мен зейіні жаттығады, қиялы дамиды, ойы толығады. Баланың ұсақ моторикасын дамыту жұмысын ерте жастан бастаған дұрыс. Мектепке дейінгі ерте жастағы балаларды тәрбиелеу барысында қол жаттықтыру, қол буындарын, қол қимылын дамыту бағытындағы жаттығулар мен тапсырмаларға көбірек назар аудару қажет. Біріншіден, бұл жұмыстар баланың интеллектуальдық ойлау қабілетінің дамуына әсер етеді, екіншіден, оны жаза білу дағдыларына икемдейді.

Саналы саусақтар

(Вариативтік бөлім.Барлығы-36 сағат.Аптасына 1 сағат)

№	Тақырыбы	Мақсаты	Сағат саны	Өткізілген күні
1	«Қызыл-сары жапырақтар»	Саусақпен сурет салу әдісімен таныстыру, саусақпен сурет салуға үйрету.Негізгі түсініктерді бекіту сурет салуға деген қызығушылығын туғызу.	1	
2	«Жау,жау жаңбыр жау жаңбыр»	Саусақпен сурет салуды ары қарай жалғастыру. Саусақ бұлшық етін дамыту.Ұқыпты жұмыс жасауға тәрбиелеу.	1	
3	«Бұтақтағы жидектер»	Балаларды бұтақтағы жидектер композициясын құруға үйрету саусақ бұлшық еттерін дамыту	1	
4	«Көңілді саңырау-құлақтар»	Қағаз бетіне бірдей ритмде толық нүктелерді салуды үйрету.саңырауқұлақ қалпағын әдемі бояу қабілетін бекіту саусақ бұлшық етін дамыту, жұмысына шығармашылықпен қарауға тарту	1	
5	«Жемістер»	Дайын пішінді безендіруді үйрету зейін қоя білу, қимыл дәлдігін дамыту түстерді пішіндерді бекіту, эстетикалық талғамға ұқыптылыққа тәрбиелеу.	1	
6	«Бұршақ жауды»	Үстікпен ноқаттарды жиі, бір-біріне жақын орналастыру арқылы бұршақты, бұлтты салуға үйрету. Маусымдық құбылыстар туралы ұғымдарын бекіту	1	
7	«Құламайтын қуыршақ»	Заттың пішінін саусақпен әшекелеуге үйрету. Саусақ бұлшық еттерін дамыту ұқыптылыққа тәрбиелеу.Саусақпен сурет салу	1	
8	«Ертегідегі құс»	Берілген пішіннің сұлбасынан шықпай түстерді үйлесімді пайдалана отырып, ертегі құсын безендіруді үйрету үйренген машықты пайдалана білуін дамыту.	1	
9	«Күзгі кілем»	Негізгі түстер туралы түсініктерін нақтылау, сурет салуға деген ынтасын арттыру.	1	
10	«Піскен алмалар»	Картоптың көмегімен бастыра сурет салуға әшекейлеуге үйрету, сурет салуға деген қызығушылығын туғызу, саусақ бұлшық еттерін дамыту, ұқыптылыққа тәрбиелеу.	1	

11	«Әдемі тәрелке»	Ұсынылған пішіннің сұлбасынан шықпай дәстүрден тыс әдіспен пробкімен безендіруге үйрету, ойлауын қиялын дамыту ұқыпты жұмыс істеуге тәрбиелеу	1	
12	«Сәуленің алжапқышы»	Алжапқыштың жиегіне пробкімен дөңгелектер сала безендіру үйрету, ыждағаттылықпен ұқыптылыққа тәрбиелеу.	1	
13	«Кішкентай шырша»	Саусақпен сурет салу қабілетін бекіту, қағаз бетіне толық ноқаттарды салуға үйрету, ұқыптылыққа тәрбиелеу.	1	
14	«Қолғаптар»	Заттың бөліктерін тануға атауға үйрету,(бармағы, алақаны жылы қалың) қолғап пішінін пробкімен әшекейлеуге үйрету.(ортасын,жиегін)	1	
15	«Саптаяқтағы әдемі бұршақтар»	Балаларды ыдыс-аяқ заттарын тәрбиешінің үлгісі бойынша безендіруді үйрету.	1	
16	«Менің сүйікті ойыншығым құлыншақ»	Ұсынылған сұлбаны түрлі-түсті ноқаттар мен бейнелеу үшін саусақты пайдалануды бекіту,қиялын дамыту,ұқыпты жұмыс жасауға тәрбиелеу.	1	
17	«Достарыма арналған қалың жиде»	Қарапайым өрнек салуға үйрету, саусақпен сурет салу техникасын әрі қарай жалғастыру, түстерді бекіту.	1	
18	«Бөкебайды әсемде»	Жолақшаны қарапайым өрнекпен (гүл,нүкте) кезектестіре отырып безендіруге үйрету,шығармашылығын, қиялын дамыту,	1	
19	«Кішкентай шыршаға қыста суық»	Суреттің барлық бетіне саусақпен ноқаттарды салу,түстерді қабылдауын дамыту,шыршаның бейнесі арқылы табиғатқа деген сүйіспеншілікке тәрбиелеу.	1	
20	«Қар жауып тұр»	Саусақпен сурет салуды ары қарай жалғастыру , саусақ бұлшық етін дамыту, табиғатқа қоршаған айналаға деген сезімге тәрбиелеу	1	
21	«Менің сүйікті ойыншығым»	Берілген сұлбадан шықпай бейнені тығынмен әшекейлеуге жаттықтыру, ұқыпты жұмыс жасауға тәрбиелеу.	1	
22	«Шыршадағы шамдар»	дәстүрлі емес әдіспен сурет салуды ары қарай жалғастыру,әдемілікті сезінуге, эстетикалық талғамға тәрбиелеу саусақпен сурет салу.	1	

23	«Қонжыққа көпшік сыйлайық»	Шаршы пішіндес заттарды бұрыштарына бастыру әдісі бойынша безендіруге үйрету, зейін аударуын қиялдауын дамыту	1	
24	«Өз ойлары бойынша сурет салу»	Өз ойларымен сурет салу қабілетін дамыту, бастаған ісін аяғына дейін жеткізуге тәрбиелеу.	1	
25	«Анамызға арналған гүл»	Бастыру әдісі бойынша гүлдерді алақан мен алақанның қырымен салуға үйрету шөптерді өз бетімен салуға үйрету.Негізгі түстерді бекіту.алақанмен сурет салу	1	
26	«Күн»	Күн салуды үйрету.Дәстүрден тыс әдісті пайдалана отырып, бояуды үйлестіру жұмыс жасау	1	
27	«Әдемі балықтар»	Балықтар олардың тіршілігі туралы түсінік беру. Жетіспейтін бөліктерін жетістіре отырып, алақанмен балық бейнесін жасауға үйрету.	1	
28	«Сегізаяқтар»	Алақанды пайдалана отырып, сегізаяқтың бейнесін салуды үйрету алақанмен сурет салу.	1	
29	«Әдемі алаң»	Берілген суретті өз қиялымен әсемдеуге үйрету	1	
30	«Алма ағашы гүлдеді»	Дайын бейнені ұсақ ақ гүлдермен толықтыра отырып гүлден алма ағашын көрсете білуге үйрету, гуашьпен жұмыс жасау машығын дамыту.	1	
31	«Марғау»	Балаларды істіктің (мақта таяқшаның) көмегімен түрту тәсілімен мысықтың бейнесін жасауды үйрету	1	
32	«Сүйкімді көжек»	Бейнені ұсақ бөлшектермен толықтыруды істікпен нүкте қоюды үйрету, қимыл үйлесімділігін бейненің шетін сезінуін дамыту талап танушылыққа тәрбиелеу	1	
33	«Қанқыз»	Әдемі жәндіктердің суретін салуды үйрету.ноқаттарды заттың жоғары жағына бірдей етіп салу қабілетін бекіту пішін мен түсті сезінуін дамыту	1	
34	«Балапан және бақ-бақ»	Батыру әдісі бойынша істікпен балапан мен бақбақтың бейнесін жасауға үйрету. Композиция құру қабілетін дамыту,	1	
35	«Түрлі-түсті шарлар»	Гуашьпен ұшатын әдемі шарларды салуға деген қызығушылығын туғызу. Сопақша пішінді сурет салуға үйрету	1	

36	Өз ойлары бойынша сурет	Бастаған ісін соңына дейін жеткізуді сурет салу үшін тақырыпты өздері таңдауды үйрету.Елестету қабілетін дамыту,өз суреттерін әңгімелеп беруге дағдыландыру	1	
----	-------------------------	---	---	--

Қолданылған әдебиеттер:

- Рисование с детьми дошкольного возраста нетрадиционные техники, сценарии занятий, планирование Р.Г.Казакова, Т.И.Сайганова., Е.М.Седова. 2004г.
- Изобразительная деятельность в детском саду младшая группа. (лепка, рисования аппликация) И.А.Лыкова. 2007.
- Маленький художник занятия с детьми (рисуем пальчиками) Е.А.Янушко.2003.
- Интегрированные развивающие занятия для детей 3 лет Л.Д. Постоева, Г.А.Лукина. 2010г.
- «Саналы саусақтар» бағдарламасының тақырыптық және перспективті жоспары